

PRÍLOHA H

K MEDZINÁRODNÉMU ŠPORTOVÉMU PORIADKU FIA

**Odporúčania pre dohľad nad traťou
a pohotovostné služby**

2024

Článok 5 - RALLY

5.1 VŠEOBECNE

Nasledovné odporúčania by sa mali rešpektovať, ale nemusia byť zahrnuté do Zvláštnych ustanovení rally.

Každý organizátor má povolené realizovať ďalšie prvky na zvýšenie bezpečnosti verejnosti a posádok.

Všetkým organizátorom podujatí sa dôrazne odporúča postupovať podľa najnovšej verzie pokynov „FIA Rally Safety Guidelines“.

Riaditeľ súťaže má byť skutočne zodpovedný za použitie týchto odporúčaní.

Prítomnosť bezpečnostného delegáta FIA a lekárskeho delegáta FIA ak jeden alebo obaja sú nominovaní FIA je povinná pre súťaže zaradené do FIA majstrovstiev sveta v rally.

Bezpečnostný a/alebo lekársky delegát FIA môže byť menovaný aj na iné FIA majstrovstvo; v tom prípade ich povinnosti a právomoci majú byť také, ako je uvedené v športových predpisoch pre FIA majstrovstvá sveta v rally (v ďalšom „WRC“) a v Dodatku 8.

Každá ASN môže vymenovať bezpečnostného delegáta ASN a/alebo lekárskeho delegáta ASN pre ktorékoľvek podujatie na svojom území.

5.2 BEZPEČNOSTNÁ DOKUMENTÁCIA A ADMINISTRATÍVNE POSTUPY

5.2.1 Bezpečnostná dokumentácia musí byť vypracovaná a musia obsahovať:

- umiestnenie riaditeľstva súťaže (dispečingu)
- mená a primárne kontaktné čísla jednotlivých zodpovedných osôb:
  - bezpečnostný delegát FIA/ASN
  - riaditeľ súťaže a jeho zástupcovia
  - hlavný lekár (v súlade s Dodatkom 2 sa vyžaduje súhlas FIA pre súťaže WRC)
  - hlavný bezpečnostný komisár
  - bezpečnostný komisár pre divákov,
  - vedúci každej RS
- adresy a telefónne čísla rôznych bezpečnostných služieb:
  - polícia
  - nemocnice
  - pohotovostné lekárske služby
  - hasičské služby
  - odťahové služby
  - červený kríž (alebo odpovedajúca náhrada)
- kompletný časový harmonogram RS
- bezpečnostný plán pre každú RS, ktorý má obsahovať zoznamy kľúčových činníkov, záchranných služieb pre túto RS, telefónnych čísel atď. a tiež podrobnú mapu RS
- organizátori a riaditeľ súťaže sú povinní pripraviť alternatívnu trať pre každú RS, ktorá sa použije v prípade zrušenia RS

Osobitné opatrenia pre WRC a FIA regionálne rally: Pozri predpisy pre WRC, ktoré špecifikujú časové limity pre predloženie bezpečnostného plánu a opatrení s určenými nemocnicami.

5.2.2 Bezpečnostná dokumentácia musí špecificky pojednávať o každej nasledovnej oblasti:

- bezpečnosť verejnosti,
- bezpečnosť súťažných posádok,
- bezpečnosť činníkov súťaže
- bezpečnosť dobrovoľníkov súťaže

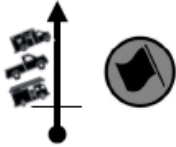

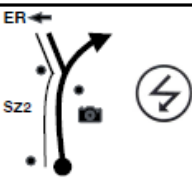

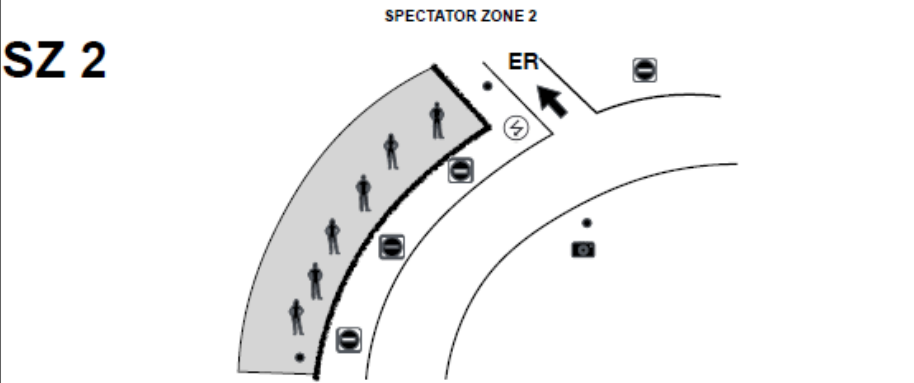

a má zahŕňať:

- podrobnosti o umiestnení záchranných služieb
- inštrukcie pre zásah
- evakuačné trasy
- nemocnice, ktoré boli kontaktované a ktoré budú použité v prípade nehody
- okrem podrobnej mapy RS by bezpečnostná dokumentácia mala obsahovať pracovný doku-

ment, ktorý použije bezpečnostný delegát na kontrolu realizácie RS. Odporúča sa použiť formát bezpečnostného itinerára, ktorý by mal obsahovať:

- náčrt presného umiestnenia zásahových vozidiel na štartoch a v bezpečnostných bodoch
- presné umiestnenie všetkých traťových komisárov pozdĺž RS
- vzdialenosť od štartu v každom riadku alebo stránke
- kresba každého diváckeho miesta, rešpektujúc chronologické poradie pozícií v bezpečnostnom itinerári

Rovnaké číslovanie pozícií ako v itinerári súťaže.

RB box	Total	Inter	Direction	Marshal	Radio GSM	Information	MIV	TV
1	0,00	0,00		2		START 	Y	Y
1A	0,70	0,70		1		House access	N	N
1B	0,80	0,10		1		House access	N	N
2	1,20	0,40		3		Evacuation Road 1 Spectator Zone 2 Hill on the Left Side Media Allowed Inside	Y	Y
<p>SPECTATOR ZONE 2</p> 								
3	1,60	0,40		2		No Spectator Media Allowed	N	N

5.2.3 Je potrebné vopred kontaktovať osobu zodpovednú za záchranný plán (pripravený podľa právnych predpisov príslušnej krajiny), ktorý by sa mal realizovať v prípade väčšej nehody alebo viacerých nehôd, ktoré presahujú kapacity lekárskej služby na mieste.

Vybrané nemocnice sa majú písomne kontaktovať nie neskôr ako 15 dní pred rally s požiadavkou na uvedenie záchranných služieb do pohotovosti.

5.2.4 Hlavný bezpečnostný komisár

Hlavný bezpečnostný komisár bude uvedený vo zvláštnych ustanoveniach rally. Bude členom organizačného výboru a zúčastní sa prípravy bezpečnostnej dokumentácie.

Počas rally bude v trvalom spojení s dispečingom, hlavným lekárom a so štartom každej RS (telefonicky alebo vysielaczkou). Bude zodpovedný za realizáciu a dodržanie bezpečnostného plánu.

Podrobnejšie informácie nájdete v Dodatku 1, článok 1.4, Prílohy V MŠP.

5.2.5 Bezpečnostný komisár na RS

Každá RS bude mať bezpečnostného komisára, ktorý bude asistovať hlavnému bezpečnostnému komisárovi.

Pred prechodom vozidla „0“ (zero car) bezpečnostný komisár RS zaistí, aby RS bola skontrolovaná a zodpovedala bezpečnostnému plánu.

5.2.6 Komisár pre bezpečnosť divákov

Komisár pre bezpečnosť divákov by mal prispievať k bezpečnostnému plánu, najmä k častiam týkajúcim sa bezpečnosti divákov a prístupu divákov na každú RS.

Na súťaži prejde komisár pre bezpečnosť divákov každú RS podľa dohodnutého harmonogramu ešte predtým než pôjde rýchlostná skúška „naživo“, aby identifikoval a riešil prípadné problémy.

Úlohu bezpečnostného komisára pre divákov môže vykonávať aj hlavný bezpečnostný komisár alebo zástupca riaditeľa súťaže.

5.2.7 Činovníci a traťoví komisári

Organizátori majú zaistiť, aby činovníci pri výkone svojej funkcie neboli nútení vystavovať sa nebezpečenstvu.

Povinnosťou organizátora je zabezpečiť, aby činovníci boli po tejto stránke náležite vyškolení.

Činovníci majú mať oblečené identifikačné vesty. Odporúčané farby sú:

- bezpečnostní traťoví komisári: oranžová
- bezpečnostný komisár: oranžová s bielym pásom a textom
- vedúci stanovišť: modrá s bielym pásom a textom
- média: zelená
- vedúci RS: červená s textom
- činovník pre styk s jazdcami: červené sako alebo červená vesta
- lekári: biele
- rádiobody: žltá s modrým znakom
- technickí komisári: čierne

5.3 POPIS PRVKOV LEKÁRSKÝCH A ZÁCHRANNÝCH SLUŽIEB

5.3.1 Všeobecne

Poskytnuté lekárske a záchranné služby majú byť v súlade s ustanoveniami obsiahnutými v tejto kapitole. Musia tiež vyhovovať platným právnym predpisom v danej krajine. Tieto predpisy sa vzťahujú na všetky medzinárodné súťaže. Pre súťaže WRC sú nižšie uvedené predpisy prísne povinné a nesmú mať v žiadnom prípade podmienený charakter.

Tieto predpisy neplatia pre súkromné testovanie.

Na medzinárodných súťažiach má FIA právo kedykoľvek kontrolovať organizáciu lekárskeho služieb.

Technické lekárske informácie a dôležité praktické pokyny sú uvedené v súhrnnej tabuľke na konci tejto Prílohy.

5.3.2 Personál

Lekársky delegát FIA

Môže ho menovať FIA na základe odporúčania Lekárskej komisie FIA pre akékoľvek

majstrovstvá FIA alebo špecifické podujatie majstrovstva iné ako F1. Jeho úloha je podrobne uvedená v Dodatku 8.

Na dispečingu rally:

Hlavný lekár alebo jeho zástupca:

Obaja musia byť schválení ASN a obaja podliehajú riaditeľovi súťaže a ich mená musia byť uvedené v zvláštnych ustanoveniach súťaže.

Hlavný lekár má právomoc nad všetkými zdravotníckymi službami počas rally, vrátane vyprošťovacích tímov, pokiaľ ide o ich nábor, pravidelné školenie a rozmiestnenie, všetky záchranné operácie vrátane evakuácie. Teda všetky jeho rozhodnutia sa vzťahujú na všetok lekársky a zdravotnícky personál, včítane toho, ktorý zabezpečí priamo alebo nepriamo ASN.

Organizátori sú povinní poskytnúť mu všetky materiálne a administratívne prostriedky potrebné na plnenie jeho povinností.

Potrebné doklady pre školenie pracovníkov zodpovedných za vyprošťovanie sú k dispozícii na FIA po zaslaní e-mailu na adresu medical@fia.com.

Môže byť menovaný zástupca hlavného lekára, aby pomohol hlavnému lekárovi. Môže byť poverený prevzatím určitých jeho povinností alebo ho nahradiť v prípade zásahu vyššej moci.

Okrem mimoriadnych okolností, zostáva hlavný lekár počas súťaže na dispečingu, aby sa v prípade nehody uľahčil dialóg a spolupráca s riaditeľom súťaže. Dočasne môže byť nahradený svojim zástupcom. V každom prípade ho má byť možné kontaktovať.

Hlavný záchranár:

ASN musí na rally nominovať hlavného záchranára, ktorého povinnosti sú definované v bode 2.8.2.5 tejto Prílohy. ASN je zodpovedná za nomináciu vedúcich jednotlivých záchranných tímov, ktorí budú vykonávať úlohu hlavného záchranára v prípade nehody. Proces menovania vedúcich záchranných tímov musí byť v súlade s Doplnkom 2 (článok 6.2) tejto Prílohy.

V prípade zásahu na RS je hlavný záchranár a/alebo vedúci záchranného tímu zodpovedný za celkovú bezpečnosť na mieste nehody, za velenie a riadenie, hasenie požiarov a technické záchranné operácie.

Hlavný záchranár a vedúci jednotlivých záchranných tímov musia mať skúsenosti s riadením incidentov, velením a riadením, technickou záchranou a mali by mať skúsenosti s požiarnou a záchrannou službou a/alebo značné skúsenosti v miestach záchranných operácií v motoristickom športe. Hlavný záchranár je menovaný podľa ustanovenia bodov 2.8.2.4 a 2.8.2.5 Prílohy H.

Pred súťažou:

Hlavný lekár ako aj riaditeľ súťaže a hlavný bezpečnostný komisár sú zodpovední za zdravotnícku časť bezpečnostného plánu alebo za Lekársky bezpečnostný plán.

V dostatočnom predstihu pred rally musí prejsť s bezpečnostným komisárom a/alebo riaditeľom súťaže všetky RS vo vozidle podobnom lekárskeму zásahovému vozidlu aby sa určili správne pozície pre štart a stanovištia vo vnútri RS a aby sa uistilo, že všetky zdravotnícke a bezpečnostné zariadenia budú správne umiestnené v súlade s predpismi.

Musí potvrdiť kvalitu sanitiek, lekárskeho vrtuľníka a požiarnych vozidiel.

Musí starostlivo skontrolovať, či zariadenia a spotrebný materiál v lekárskeých a záchranných vozidlách je perfektnom prevádzkyschopnom stave.

Musí overiť, či žiadny z liekov neprekročil dátum expirácie.

Je zodpovedný za kontrolu kapacity a kvality nemocníc určených pre potreby rally. Preto si musí vybrať nie viac ako jednu alebo dve nemocnice (pokiaľ je možné), ktoré budú použité pre jazdcov a spolujazdcov. Týmto nemocniciam môže byť udelený súhlas FIA a tak sa stať referenčným bodom pre budúce národné, regionálne súťaže a súťaže FIA.

Počas súťaže:

Každý večer musí skontrolovať všetkých jazdcov a spolujazdcov, ktorí v priebehu dňa havarovali, aj keď lekársky zásah nebol nutný, aby sa ubezpečil, či môžu na nasledujúci deň odštartovať (podobne ako to technický delegát urobí u vozidiel, aby mohli reštartovať do superrally).

Po súťaži:

Počas dvoch týždňov nasledujúcich po súťaži musí hlavný lekár zaslať na FIA do rúk lekárskeho delegáta FIA a Lekárskej komisie FIA správu o všetkých lekárskech zásahoch na jazdcoch, činovníkoch a divákoch. Táto správa musí vysvetľovať okolnosti nehody alebo havárie, časy zásahov, počiatočné zdravotné stavy, ošetrenia a lekárske postupy.

Osobitné opatrenia pre WRC: Na týchto majstrovstvách je prítomný lekárske delegát FIA. Jeho úloha je definovaná v Dodatku 8. Hlavný lekár a zástupca hlavného lekára sú menovaní podľa ustanovení bodov 2.8.1, 2.8.2.1, 2.8.2.2 Prílohy H. Mali by mať kvalifikáciu doktora medicíny a majú byť oprávnení vykonávať prax v krajine, v ktorej sa súťaž organizuje. Musia dobre ovládať hovorenú angličtinu. Ich akreditácia podlieha ustanoveniam Dodatku 2.

Hlavný lekár musí prostredníctvom ASN zaslať v Dotazníku pre lekárske a záchranárske služby (dostupný na FIA) na spätnú adresu uvedenú v dokumente. Lehota: nie neskôr ako 2 mesiace pred súťažou. Nesplnenie tejto lehoty alebo požiadaviek uvedených v Dotazníku pre lekárske a záchranárske služby môže mať za následok uloženie pokuty zodpovedajúcej závažnosti porušenia (pozri Dodatok 9).

Hlavný lekár a zástupca hlavného lekára sú povinní zúčastniť sa minimálne tri zo štyroch webinárov pre hlavných lekárov v priebehu dvoch rokov. Dôrazne sa odporúča aj účasť na Bienal Medical Summit. Okrem prípadov vyššej moci, bude akákoľvek absencia viesť k pozastaveniu akreditácie FIA na výkon funkcie. Ak sa seminár hlavných lekárov FIA plánuje uskutočniť pred ich akreditáciou, musí sa na ňom zúčastniť každý uchádzač o pozíciu hlavného lekára alebo zástupcu hlavného lekára.

Pre lekárske zásahové vozidlá a ošetrovacie/resuscitačné jednotky:

- **lekári, kompetentní v resuscitácii** a skúsení v prednemocničnom ošetrovaní obetí nehôd;
- **zdravotnícki záchranári**, ktorých odbornosť pre kardiopulmonálnu resuscitáciu a prax v intubácii je preukázaná oficiálnym diplomom udeleným v krajine, v ktorej praxujú (môžu nahradiť lekárov v bezpečnostných bodoch na RS a iba v týchto bodoch a za podmienky, že každého zraneného pred prepravou do nemocnice preskúma lekár kompetentný v resuscitácii).
- **vodiči**, ktorí môžu byť členmi týchto tímov:
- personál trénovaný na vyprostenie zraneného.

Osobitné opatrenia pre WRC: Na všetkých zdravotníckych stanovištiach musí mať aspoň jeden člen posádky dobré znalosti anglického jazyka. Môže sa vyžadovať prítomnosť lekárskeho delegáta FIA, ktorého úloha je definovaná v Dodatku 8.

5.3.3 Zásahové vozidlá

Ich úlohou je priviesť na miesto nehody:

- na jednej strane príslušnú lekársku pomoc
- na druhej strane potrebné technické vybavenie.

Odporúčajú sa dve riešenia:

1) Dve osobitné vozidlá, jedno pre „lekársky“ tím a jedno pre „technický“ tím.

Lekárske zásahové vozidlo dopravuje:

- zdravotnícky tím v súlade s bodom 5.3.2
- lekárske vybavenie v súlade s Dodatkom 3.

Technické zásahové vozidlo dopravuje:

- vyškolený technický tím a techniku na vyprostenie obetí s vybavením podľa Dodatku 3.
- dva 4 kg hasiace prístroje s vyškolenou obsluhou
- vhodné vybavenie pre spojenie pre stály kontakt s riaditeľstvom súťaže
- výstražnú sirénu
- vhodné označenie
- sadu základného záchranárskeho vybavenia určeného hlavným lekárom v spolupráci s hlavným technickým komisárom založenú na Dodatkoch 7 (vyprostenie) a 3 (vyprostenie s rezacími nástrojmi).

2) Spoločné vozidlo, kombinované „technické“ a „lekárske“.

Dpravuje:

- všetko vybavenie potrebné pre technický zásah
- zdravotnícky personál (minimálne 3 ľudí vyškolených na vyprostenie a manipuláciu s technickým vybavením) a vybavenie potrebné pre lekárske zásahy.

Minimálne v jednom z vyššie uvedených vozidiel sa majú dopravovať nosidlá.

Vozidlá majú byť vhodné pre terén a spôsobilé pohybovať sa rýchle po RS. Počet vozidiel je určený charakterom, dĺžkou a obtiažnosťou príslušných RS.

V závislosti od charakteru terénu môže byť pre zásahové vozidlá odporúčaná ochranná klieťka a všetkým členom tímu sa odporúča nosenie prilby.

Vo všetkých prípadoch má na miesto nehody dôjsť ako prvý resuscitačný lekár zo štartu RS (alebo zdravotnícky záchranár kvalifikovaný v resuscitácii z bezpečnostného bodu).

5.3.4 Sanitka vybavená pre resuscitáciu

Sanitka vybavená na ošetrovanie pri ohrození života či už neurologickom, respiračnom alebo obehovom. Posádku tvorí vodič, lekár kompetentný v resuscitácii a/alebo zdravotnícky záchranár, ktorý môže byť aj vodičom.

Osobitné opatrenia pre WRC (odporúčané pre ostatné prípady):

Jej vybavenie musí byť v súlade s Dodatkom 4, článok 2, časť B.

5.3.5 Ošetrovacie jednotky

Výber vybavenia sa musí vykonať podľa miestnych preferencií a postupov. Všetok personál musí byť oboznámený s vybraným zariadením a vyškolený na jeho používanie.

Lekárske strediská a jednotky na resuscitáciu sú predovšetkým určené na liečbu akejkoľvek osoby, ktorá je obeťou zranenia, ktoré sa vyskytlo počas motoristickej súťaže. Napriek tomu je možné ošetriť jednotlivcov, jazdcov, členov tímu, činovníkov a divákov pre všeobecné zdravotné problémy.

Musia byť preto vybavené na liečbu celého radu všeobecných zdravotných stavov, bez ohľadu na to, či sú alebo nie sú výsledkom traumy (vybavenie vybrané hlavným lekárom a na jeho zodpovednosť). Osobitná pozornosť sa musí venovať miestnym zdravotným podmienkam, či už sú zapríčinené klimatickými podmienkami (napríklad lekárske problémy spôsobené teplom alebo chladom), alebo nie.

Osobitné opatrenia pre WRC (odporúčané pre ostatné prípady): *Resuscitačná jednotka v podobe dočasnej alebo stálej konštrukcie, určená na použitie v servisnom parkovisku a vybavená podľa Dodatku 4.*

5.3.6 Sanitka na prevoz

Sanitka zodpovedajúca predpisom príslušnej krajiny vybavená pre dopravu zranených, s lekárom alebo bez lekára. Na prevoz postihnutého vyžadujúceho resuscitáciu by bola potrebná prítomnosť lekára s odbornou znalosťou v danej disciplíne.

5.3.7 Helikoptéra s lekárskeým vybavením

Keď je zabezpečená, má vyhovovať požiadavkám určeným leteckým úradom príslušnej krajiny a má byť vybavená pevnými nosidlami.

Osobitné opatrenia pre WRC: *Je povinná pre všetky rally WRC. Pre lekárske vybavenie pozri Dodatok 5.*

Vo všetkých prípadoch by mal byť lekár, ktorý sa zúčastňuje na prevoze kompetentný v resuscitácii. Môže mu asistovať kvalifikovaný záchranár. Tam, kde je potrebné, mala by byť helikoptéra vybavená pre úlohy v horskom teréne.

Mala by byť výhradne určená pre rally počas celého trvania súťaže.

Pozornosť organizátorov sa má upriamiť na smernicu FIA: „Organizácia helikoptér pre bezpečnosť leteckej prevádzky“ a na bod 5.5.3 d) nižšie.

5.3.8 Komunikačné prostriedky - spojenie

Hlavný lekár musí byť schopný komunikovať so všetkými členmi svojho tímu, buď prostredníctvom všeobecnej rádiovéj siete alebo prostredníctvom osobitného rádiového kanála.

5.4 BEZPEČNOSŤ VEREJNOSTI

Hlavnou prioritou bezpečnostného plánu je zaistenie bezpečnosti – všeobecne verejnosti, včítane divákov.

Nasledujúci, nie vyčerpávajúci rozsah opatrení má byť použitý na všetkých medzinárodných rally, s prípadnou výnimkou bodu 5.4.1:

5.4.1 Výchovný film (odporúčaný pre všetky súťaže)

- doba trvania 30 s.
- s komentárom popredného jazdca alebo jazdcov v jazyku (jazykoch) krajiny súťaže.
- nemal by ukazovať nehody.
- mal by byť vysielaný niekoľkokrát.

5.4.2 Kontrola divákov

- Ako je uvedené v bode 5.4.5, musia sa prijať opatrenia na varovanie divákov a tam, kde je to potrebné treba zabezpečiť, aby boli diváci premiestnení z nebezpečných miest.
- Nebezpečné miesta majú byť označené v bezpečnostnej dokumentácii. Tam kde je to potrebné, organizátori s pomocou verejných poriadkových služieb majú označiť a vymedziť nebezpečné zóny v súlade s bezpečnostnou dokumentáciou ešte pred príchodom verejnosti.
- Riaditeľ súťaže má brať do úvahy odporúčania hlavného bezpečnostného komisára ako aj posádok bezpečnostných (safety) vozidiel a Zero car (a bezpečnostného a lekárskeho delegáta FIA, ak sú prítomní) za účelom, aby sa RS zrušila, ak sú na nej nebezpečné podmienky.
- Ak sa očakáva veľké množstvo divákov na RS a SSS, mali by byť chránení špeciálnym vybavením, a na tomto mieste by sa mala pre nich pripraviť divácka zóna.
- Má sa zabrániť verejnosti chodiť po RS 30 minút pred časom štartu prvého súťažného vozidla a v pohybe pozdĺž trate RS, pokiaľ je RS otvorená pre súťaž (po prejazde Zero car a pred „zametacím“ vozidlom).
- 30 minút pred štartom prvého súťažného vozidla sa odporúča zakázať divákovi prístup na RS od miesta štartu a cieľa.
- Pozdĺž RS a vo všetkých prístupových bodoch sa majú verejnosti rozdávať bezpečnostné pokyny.
- Na zaistenie bezpečnosti verejnosti v priebehu RS majú byť prítomné primerané počty traťových komisárov alebo verejných poriadkových služieb (polícia, vojsko, atď.).
- Traťoví komisári majú mať jasne identifikovateľné vesty odporúčané v bode 5.2.6.
- RS majú byť umiestnené a časovo naplánované tak, aby umožnili bezpečnostný pohyb divákov medzi nimi.
- Prístup divákov na RS má byť odporúčaný iba do diváckych zón.
- Divácke zóny by mali byť vyznačené zábranami alebo páskami tak, ako sú definované v bezpečnostnom pláne.
- Zakázané oblasti by mali byť označené výraznými značkami
- Únikové cesty majú byť strážené policajtmi a/alebo traťovými komisármi od bodu kde sa napájajú na hlavnú cestu a vedú k RS a mali by byť udržiavané prechodné pre prejazd vozidiel pri núdzovom zásahu.
- Všetky prístupové cesty majú byť označené špeciálnymi značkami a dodatočnými informáciami.
- Tam, kde to je možné, majú byť zriadené parkoviská pre médiá v blízkosti zón pre fotografy. Zvláštni traťoví komisári by mali byť k dispozícii na pomoc fotografom a aby zabránili divákovi dostať sa na tieto miesta.
- Divácke miesta majú byť vyznačené zábranami alebo značkami. Kde je to možné, majú byť tieto miesta ďalej od cesty, aby udržali divákov v bezpečných miestach.

5.4.3 Tankovanie a servis

Tam, kde sa vykonáva tankovanie a servis, musia organizátori prijať primerané opatrenia na

udržanie verejnosti v dostatočnej vzdialenosti od potenciálne nebezpečných činností.

5.4.4 Bezpečnostné vozidlá

Všetky bezpečnostné vozidlá, či už ide o „Safety car“ pre divákov, „Intermediate safety“, 000, 00 alebo zametacie vozidlá, sa budú označovať ako bezpečnostné/ safety vozidlá. Jediné vozidlo, ktoré sa nazýva Zero car, bude vozidlo s jednou 0 na boku vozidla. Ostatné vozidlá sa budú označovať ako oficiálne vozidlá.

- a) Všetky bezpečnostné/ safety vozidlá by mali byť jasne identifikované a všetci členovia posádok bezpečnostných vozidiel by mali byť jasne označení, keď sú mimo svojich vozidiel.
- b) Každá posádka by mala mať k dispozícii komunikačné prostriedky pre spojenie s ostatnými bezpečnostnými/safety vozidlami a s dispečingom/ riaditeľom súťaže. Na spojenie všetkých bezpečnostných /Safety vozidiel s dispečingom sa odporúča použiť vyhradený bezpečnostný rádiový kanál.
- c) Všetky bezpečnostné/safety vozidlá by mali prechádzať RS rýchlosťami vhodnými pre vozidlo a podľa prevládajúceho stavu podmienok na trati. Bezpečnostné/safety vozidlo by sa v žiadnom prípade nemalo riadiť tak, aby ohrozilo cestujúcich, činovníkov RS alebo verejnosť.
- d) Bezpečnostné/safety vozidlá by mali používať iba bezpečnostné itineráre a iné tlačené informácie dodané organizátormi podujatí (nemali by používať žiadne rozpisy).
- e) Bezpečnostné/safety vozidlá by mali vždy dodržať vopred stanovený časový plán a zabezpečiť, aby si ich prispôbili tak, aby kompenzovali akékoľvek oneskorenia v priebehu podujatia.
- f) Všetky bezpečnostné /safety vozidlá (okrem Zero car) majú byť vybavené strešným majákom, sirénou a systémom na informovanie verejnosti. Zero Car môže mať tiež túto výbavu alebo výstražné svetlá ak je vozidlo vhodné, ale dôrazne sa odporúčajú sirény.
- g) Na podujatiach **musí byť** minimálne jedno bezpečnostné/safety vozidlo pre divákov a jedno Zero car (nulové vozidlo).
- h) Bezpečnostné/safety vozidlá by mali mať na kapote a na oboch predných dverách panel s rozmermi 36 cm x 50 cm, na ktorom je umiestnené slovo „SAFETY“ a prípadne číslo 000 alebo 00.
- i) Bezpečnostné/safety vozidlá musia jazdiť primeranou rýchlosťou, ktorá umožňuje identifikáciu problémov, a musia byť pripravené zastaviť a vyriešiť problémy, ak je to potrebné.

5.4.4.1. Bezpečnostné/safety vozidlá 000/00

- a) V ideálnom prípade by bezpečnostné/safety vozidlá 000 a 00 mali byť primerane vybavené, aby za všetkých okolností boli vhodné na vykonávanie úloh. Vybrané vozidlo by sa malo určiť podľa miesta a požiadaviek.
- b) Posádky by nemali nosiť kombinézy a prilby.
- c) Mali by sa využívať iba skúsené posádky.
- d) Musia mať spojenie so všetkými ostatnými bezpečnostnými vozidlami a dispečingom rally a musia pracovať ako tím, aby riešili všetky požiadavky týkajúce sa pohybu a umiestnenia divákov. Odporúča sa použiť vyhradený bezpečnostný rádiový kanál na spojenie safety vozidiel s dispečingom.
- e) Ak sa v súťaži používa monitorovací systém, tieto vozidlá by mali byť vybavené jednotkou tohto systému.

5.4.4.2. Nulové auto (Zero car) / 0

- a) Keďže Zero Car by malo byť vozidlo pripravené na rally, malo by byť predvedené na technické preberanie s cieľom skontrolovať jeho bezpečnostné vybavenie.
- b) Posádka sa musí vždy riadiť rovnakými pravidlami ako všetci ostatní pretekári, t. j. musí používať pásy, zariadenie FHR a schválené kombinézy a prilby.
- c) Zero car môže byť ešte na trati RS keď štartuje prvé vozidlo.
- d) Mali by sa využívať iba posádky, v ktorej aspoň jeden člen má skúsenosti s bezpečnosťou súťaže a skúsenosti s činnosťou safety car. Vodič zero car by mal byť buď v súčasnosti alebo v minulosti držiteľom licencie jazdca.
- e) Zero car nemôže riadiť jazdec s FIA prioritou alebo jazdec, ktorý odstúpil zo súťaže.

f) Zero car by malo používať iba itinerár, bezpečnostný plán a iné tlačené informácie poskytnuté organizátorom podujatia. Posádka by spravidla nemala používať žiadne rozpisy. Posádka nulového vozidla musí byť pripravená zastaviť, ak je to potrebné, ak zistí akékoľvek nezrovnalosti v postavení RS alebo v umiestnení divákov.

5.4.4.3 „Zametacie vozidlo“ (šachovnica)

Bezpečnostné „zametacie vozidlo“ (šachovnica) má prechádzať každou RS po poslednom súťažnom vozidle. Tieto vozidlá majú byť vybavené panelom zobrazujúcim šachovnicovú vlajku, ktorý je umiestnený na kapote a dvoch predných dverách.

5.4.5 Informácie

Informácie adresované hlavne verejnosti sa môžu vydávať rôznymi spôsobmi:

- tlačou, rozhlasom, televíziou,
- plagátmi,
- distribúciou letákov,
- prejazdom trate vozidlom (traťové informačné vozidlo), ktoré je vybavené reproduktorom na informovanie divákov (odporúča sa 45 minút až 1 hodinu pred štartom prvého vozidla). Vozidlo môže byť nahradené helikoptérou vybavenou reproduktorom. Táto činnosť sa môže, ak je potrebné, viackrát zopakovať.

5.4.6 Lekárske služby

Lekárske služby pre verejnosť sú potrebné, ak organizátor zriadi uzávery. Aj keď sú lekárske služby určené pre verejnosť organizované inými zložkami zostávajú pod dohľadom hlavného lekára.

5.5 BEZPEČNOSŤ SÚŤAŽNÝCH POSÁDOK

5.5.1 Rozmiestnenie bezpečnostných služieb

a) **Na štarte každej RS** (včítane shakedownu, ak sa organizuje):

- jedno alebo viac lekárskeho zásahových vozidiel, umiestnené v blízkosti technických zásahových vozidiel (vyprostenie s rezacím nástrojmi, hasičské a pod.)
- každé technické zásahové vozidlo musí mať hlavného záchranára alebo vedúceho tímu
- 1 sanitka vybavená na resuscitáciu
- eventuálne aj prevozová sanitka,
- 1 lekár kompetentný v resuscitácii, skúsený v prednemocničnom ošetrovaní obetí nehôd a školený vo vyprošťovaní
- 1 alebo dokonca dvaja zdravotnícki záchranári školení vo vyprošťovaní
- 2 kusy 4-kg hasiacich prístrojov so zaškolenou obsluhou
- vhodné spojenie pre stály kontakt s riaditeľstvom súťaže.

Tieto vozidlá majú byť umiestnené za štartovú čiarou, na dohľad, v maximálnej vzdialenosti 150 metrov od nej. Samotné stanovište štartu sa má upraviť, ak to je potrebné pre správne umiestnenie týchto vozidiel.

b) **V bezpečnostných bodoch** na trati (viď nižšie):

- 1 alebo viac lekárskeho zásahových vozidiel
- 1 prevozová sanitka
- 1 lekár kompetentný v resuscitácii a školený vo vyprošťovaní alebo prípadne 1 zdravotnícky záchranár kompetentný v resuscitácii a školený vo vyprošťovaní
- vhodné spojenie pre stály kontakt s riaditeľstvom súťaže.

Počet bezpečnostných "intermediate" bodov v RS je určený charakterom, dĺžkou a obťažnosťou príslušnej RS.

V každom prípade sú nevyhnutné, ak dĺžka RS je 15 alebo viac kilometrov. Vzdialenosť medzi dvoma zdravotníckymi bodmi by nikdy nemala prevýšiť tento limit. Vždy majú byť spojené s rádiobodom.

Počet a umiestnenie bezpečnostných bodov RS sa má prehodnotiť na základe doporuče-

ného času, ktorý trvá jazda zo štartu RS do prvého bodu, navzájom medzi dvoma nasledujúcimi bodmi a posledným bodom a cieľom, čo by zásahovému vozidlu použitému na rally nemalo trvať viac ako 10 minút.

Navyše pri schvaľovaní bezpečnostného plánu, ak si to vyžaduje charakter terénu, poveternostné podmienky alebo zvláštne okolnosti, môže byť táto vzdialenosť upravená na základe spoločného návrhu hlavného lekára a hlavného bezpečnostného komisára (bezpečnostného delegáta FIA v prípade rally WRC).

Zásahové vozidlá na štarte a aj v bezpečnostných bodoch majú mať priamy prístup na trať RS a musia byť umiestnené v bezpečných zónach.

c) V stanovištiach STOP na každej RS:

2 kusy (minimálne) 4 kg hasiacich prístrojov s obsluhou

Osobitné opatrenia pre WRC: Na konci RS dlhšej ako 35 km umiestnené hasičské vozidlo.

d) V servisnom parkovisku (povinné pre súťaže WRC) alebo v centrálnom mieste vo vzdialenosti menšej ako 15 km cesty od príslušných RS:

- odťahové vozidlo,

- vhodné spojenie pre okamžitý kontakt s riaditeľstvom súťaže

- ošetrovaciu/resuscitačnú jednotku v súlade s bodom 5.3.5

- prevozová sanitka.

Žiadna RS nemôže odštartovať, alebo pokračovať po prerušení pokiaľ lekárska služba nie je prítomná. Mali by byť zabezpečené náhrady.

5.5.2 Vysielanie záchranných služieb

5.5.2.1 Všetky záchranné operácie, ktoré vyžadujú vyslanie lekárskeho vozidla iniciuje riaditeľ súťaže po konzultácii s hlavným lekárom na základe informácií od vedúceho RS. Každá evakuácia po zemi alebo vzduchom do vybraných nemocníc sa má byť vykonať tak, že sa použijú vopred určené trasy (5.2.2 a 5.5.3a).

5.5.2.2 Na mieste nehody vykonáva organizáciu a riadenie lekárskeho zásahu iba lekár zásahového vozidla (prípadne aj kvalifikovaný zdravotnícky záchranár v prípade vozidla z bezpečnostného bodu).

Zdravotnícky personál musí byť oboznámený a vyškolený v správnom použití vybavenia v ich lekárskom zásahovom vozidle ako aj vo vyprostení zranených.

Osobitné opatrenia pre WRC: Vyššie uvedené ustanovenia týkajúce sa zdravotníckeho personálu sú povinné.

5.5.3 Evakuácia

a) Pre každú RS by mala byť naplánovaná evakuačná trasa a musí byť jasne zobrazená v bezpečnostnom pláne (ako mapa alebo diagram).

b) Pohotovostné služby vo všetkých nemocniciach v blízkosti trate musia byť v stave pohotovosti (viď čl. 5.2).

c) Každého vážne zraneného, ktorého stav vyžaduje intenzívnu starostlivosť má doprevádzať do nemocnice lekár kompetentný v resuscitácii, či už evakuácia prebieha po ceste alebo vzduchom.

d) Ak sa predpokladá evakuácia helikoptérou musia sa rešpektovať nasledovné podmienky:

- ak poveternostné podmienky bránia použitiu helikoptéry, môže byť RS na základe spoločného rozhodnutia riaditeľa súťaže a hlavného bezpečnostného komisára odložená alebo zrušená, ak čas na prepravu so sanitkou do vybranej nemocnice je väčší ako čas považovaný za primeraný (po konzultácii s hlavným lekárom);

- prítomnosť helikoptéry neodstraňuje povinnosť plánovať evakuáciu po zemi v prítomnosti lekára kompetentného v resuscitácii pre zraneného, ktorý potrebuje intenzívnu starostlivosť počas prevozu, s možnou asistenciou kompetentného záchranára.

- čas evakuácie s helikoptérou alebo sanitkou by nemal presiahnuť 60 minút.

Pozri aj bod 5.3.7.

Osobitné opatrenia pre WRC: Všetky opatrenia uvedené v bode 5.5.3 sú povinné.

5.5.4 Dohľad nad traťou a signalizácia

5.5.4.1 Označenie RS

Cesty a príjazdové cesty vedúce na RS musia byť uzavreté pre verejnú prevádzku takto:

- a) hlavné alebo vedľajšie cesty, na ktorých je možné očakávať dopravu, musia byť zablokované a strážené traťovým komisárom, políciou alebo inou autoritou.
- b) krátke slepé cesty (napr. k farmám a pod.) musia byť zablokované alebo zapáskované a označené oznamom (pripevneným na bariéru alebo pásku) o konaní súťaže a o nebezpečenstve vstupu.

Je úlohou bezpečnostných/ safety vozidiel skontrolovať či príslušné uzávierky sú na mieste a okamžite informovať riaditeľstvo súťaže (dispečing) o nedostatkoch, ktoré musia byť odstránené ešte pred začiatkom RS.

Odporúča sa použiť šípky na jasné označenie zmien smeru RS pre posádky.

5.5.4.2 Stanovištia traťových komisárov budú umiestnené na trati RS tak, aby:

- udržali divákov mimo zakázaných priestorov pomocou tabúľ, zátarasov, lán, píšťaliek a megafónov,
- využili všetky možnosti na varovanie posádok pred prekážkami na trati RS.

5.5.4.3 Ak sa vyžaduje použitie červenej vlajky má byť dodržaný nasledovný postup:

- a) Červená vlajka musí byť k dispozícii v každom rádiobode (umiestnené vo vzdialenosti asi 5 km).
- b) Vlajky môžu byť vyvesené iba traťovým komisárom v zreteľnej veste so symbolom rádiobodu. Čas vyvesenia vlajky bude zaznamenaný a riaditeľ súťaže ho oznámi športovým komisárom.
- c) Počas obhliadky trate musí byť značka so symbolom špecifikovaným v 5.5.4.4 umiestnená na mieste každého rádiobodu. Táto značka môže byť menšia ale musí byť jasne viditeľná posádkami vykonávajúcimi obhliadku trate, aby si zaznamenali jej polohu do svojich rozpisov.
- d) Keď jazdec prejde pred vyvesenou červenou vlajkou, musí okamžite spomaliť a udržať túto zníženú rýchlosť až do konca RS, ďalej postupovať podľa pokynov traťových komisárov alebo vodičov bezpečnostných/ safety vozidiel, ktoré stretne. Vlajky sa vyvesia vo všetkých rádiobodoch pred nehodou. Akékoľvek nedodržanie tohto pravidla bude mať za následok trest, o ktorom rozhodnú športoví komisári.
- e) Na RS nemôže byť vyvesená iná ako červená vlajka.
- f) Na SSS môže byť použitý odlišný signalizačný systém (napr. blikajúce svetlá). Všetky podrobnosti musia byť uvedené vo zvláštnych ustanoveniach.

5.5.4.4 Pre každú RS musí byť zriadená samostatná rádiová sieť (s umiestnením staníc približne vo vzdialenosti 5 km) pre sledovanie vozidiel a dohľad nad priebehom súťaže.

Každý rádiobod má byť uvedený v itinerári a na trati RS označený značkou so symbolom rádiobodu veľkosti minimálne 70 cm v priemere, čierny blesk na modrom pozadí.

Ak je v RS umiestnené zdravotnícke vozidlo má sa nachádzať v rádiobode. Ďalší znak (červený alebo zelený kríž na modrom pozadí) má byť umiestnený pod znakom rádiobodu.

Navyše má byť 100 až 200 m pred SOS rádiobodom s lekárskeym stanovišťom umiestnená návestná tabuľa, s tým istým znakom ale na žltom pozadí.

5.5.4.5 Sledovanie súťažných vozidiel na RS sa musí vykonávať buď na riaditeľstve súťaže (dispečingu) alebo bezpečnostným komisárom na RS. Pri oboch spôsoboch sa musia použiť určité formy grafikonu - buď na RS bezpečnostným komisárom alebo na riaditeľstve súťaže.

Každý organizátor musí navrhnúť a následne zahrnúť do bezpečnostného plánu postup pre sledovanie vozidiel a musí tiež uviesť zoznam postupov, ktoré sa použijú v prípade, že sa stratí súťažiaci.

5.5.4.6 V prípade incidentov týkajúcich sa bezpečnosti a riadenia divákov musia traťoví komisári spolupracovať s verejnými službami ako je uvedené v celkovom záchrannom pláne a to na základe ohlásenia incidentu alebo nehody na dispečing, pričom sa umožní bezpečnostným službám použiť spojovaciu techniku na stanovišti.

5.5.5 Znak SOS/OK – bezpečnosť súťažiacich

a) Každé súťažné vozidlo musí dopravovať vo vozidle červený výstražný trojuholník, ktorý v prípade, že vozidlo zastane na RS, musí člen posádky umiestniť na viditeľnom mieste aspoň 50 metrov pred pozíciu vozidla za účelom varovať nasledujúcich jazdcov. Každý posádke, ktorá to nedodrží, môže byť udelený trest na základe rozhodnutia športových komisárov.

Trojuholník sa má umiestniť aj v prípade, že odstavené vozidlo je mimo cesty.

b) Itinerár má obsahovať stranu, na ktorej je uvedený postup pri nehode, ktorý má zahrňovať aj pokyny pre prípad nehody diváka.

c) Odporúčaný postup pre vystavenie znaku „SOS“ alebo „OK“ súťažiacim, ktorý mal nehodu, je uvedený v predpisoch pre FIA WRC a FIA Regionálne majstrovstvá.

5.5.6 Ochrana pred nebezpečenstvom

Organizátor by mal vykonať analýzu rizík na každej RS spolu so svojím bezpečnostným tímom a skúseným súťažiacim. Mali by identifikovať nebezpečenstvá pre súťažiacich a spísať plán na zmiernenie rizika.

5.5.7 V prípade nehody

Keď dôjde k nehode, stanovište traťových komisárov má okamžite informovať dispečing, aby sa realizovali bezpečnostné postupy.

Na miesto nehody by mal okamžite ísť aspoň jeden traťový komisár s hasiacim prístrojom, aby:

- pomáhal pri hasení požiaru;
- pomáhal posádke vždy, keď je to možné, pričom vždy treba pamätať na to, že prvý lekársky zásah musí vykonať lekárska služba a že jazdec alebo spolujazdec by sa v prípade zranenia nemali hýbať.

Každý jazdec alebo spolujazdec, pre ktorého je ťažké opustiť svoje vozidlo bez cudzej pomoci sa ho nesmie pokúšať opustiť sám, ale má skôr čakať na príchod špecializovaných záchranných služieb. V žiadnom prípade nesmú traťoví komisári sami vytriahnuť jazdca alebo spolujazdca, ktorý bol účastníkom nehody (okrem výnimočných okolností: požiar, hroziace nebezpečenstvo), ale majú zaistiť jeho bezpečnosť počas očakávania na príchod špecializovaných záchranných zložiek.

Tieto informácie musia byť oznámené všetkým príslušným kategóriám (posádka a traťoví komisári) počas rozpráv.

5.6 OZNÁMENIE O NEHODE

5.6.1 Nehoda diváka

Ak jazdec zúčastnený na rally je účastníkom nehody, v ktorej nejaký občan utrpel fyzickú újmu, musí túto skutočnosť oznámiť podľa postupu v itinerári.

Postup riešenia nehody musí byť v súlade s právnym poriadkom štátu, v ktorom sa súťaž koná.

5.6.2 Vyšetrowanie nehody

Každá nehoda, pri ktorej dôjde k úmrtiu, alebo vážnemu zraneniu, musí byť predmetom správy pre ASN, ktorá obdobne informuje FIA, vyplnením žiadosti do Svetovej databázy nehôd (WADB).